

[Sonja Mikkelsen]

Måske skyldes det ikke alene arbejdsløsheden, men arbejdsløsheden har langt videre betydning for vort samfund end blot det, at nogle mennesker ikke har et arbejde. Imidlertid ved vi ikke meget om det; den sociologiske forskning i dette land er så beskedent, at den ikke bidrager til væsentlig erkendelse af årsager og virkninger på befolkningsgrupper og på befolkningen som helhed.

Til en langsigtet strategi til bekæmpelse af arbejdsløsheden, som den siddende regering satser på, hører også en styrkelse af forskningen. Det fremgår således også af regeringsgrundlaget. Et land, hvis eneste råstof er evnen til at skabe ny erkendelse og trække ny viden til og bruge den til at skabe nye værdier, må man forvente har en intensiv forsknings- og udviklingsaktivitet; men sådan er det ikke for Danmarks vedkommende.

Sammenligner vi os med de andre EF-lande, de nordiske lande, Japan og USA, ligger vi i forsknings- og udviklingsindsats i den private og offentlige sektor tilsammen klart under gennemsnittet: Danmark brugte i 1991 1,69 pct. af bruttonationalproduktet. Af de nævnte lande ligger kun Italien under, og EF's gennemsnit er oppe på 2 pct.

De skiftende borgerlige regeringer havde den opfattelse, at en forøgelse af forskningsindsatsen i Danmark skulle ske i den private sektor, fordi dansk erhvervslivs forsknings- og udviklingsindsats er relativt lille. Op igennem 1980'erne har erhvervslivet øget sin forskningsindsats med 20 pct., men en fastholdelse af målsætningen stiller krav om en yderligere stigning på 50 pct. Det er ikke en realistisk målsætning.

Alene den danske erhvervsstruktur med mange små og mellemstore virksomheder tilsiger en anden fordeling i Danmark end i de lande, der har mange store virksomheder og er hjemsted for flere multinationale selskaber. Vi skal naturligvis tage erhvervsstrukturen i betragtning, når målsætningerne for forskningsindsatsen opstilles. Det konstaterer jeg også med tilfredshed er regeringens opfattelse.

Jeg skal her trække nogle af de problemstillinger frem, hvor vi i Socialdemokratiet lægger vægt på at der tages initiativer:

Kvalitet skal være målestokken, når grundforskningen styrkes, men kvalitetsbegrebet er ikke absolut entydigt. En nødvendig forudsæt-

ning for, at der er tale om kvalitet, er, at forskningen opfylder de videnskabelige krav, f.eks. med international kollegial bedømmelse, men det overordnede kvalitetsbegreb går videre og stiller også krav om en eller anden form for relevans set i forhold til samfundsproblemerne.

Forskningspolitisk Råd søger i øjeblikket større klarhed over kvalitetsbegrebet. Socialdemokratiet ser frem til udspillet og indgår gerne i drøftelse af, hvilke konsekvenser kvalitetskravet kan få f.eks. for fordeling af økonomiske ressourcer.

At trægte efter så høj kvalitet som muligt indebærer også, at det må sikres, at rekrutteringen af forskere sker fra hele potentialet af dygtige mennesker. Frem til i dag er det relativt få kvinder, der er ansat i videnskabelige stillinger. 84 pct. er mænd. Initiativer til at sikre, at mænd og kvinder rekrutteres på lige fod, er derfor også nødvendige. I Socialdemokratiet ser vi frem til at få regeringens konkrete udspil som opfølgning af anbefalingerne fra Forskningspolitisk Råd og af de tre undersøgelser, der de seneste par år har dokumenteret køns-skævheden på vore universiteter og højere læreanstalter.

Når vi taler om kvalitet, er det vigtigt også at sætte fokus på sektorforskningsinstitutionerne, hvor der åbenbart hidtil har været for ringe ansparing til at gøre sin forskning så færdig, at den publiceres og dermed udsættes for en international videnskabelig kvalitetskontrol.

Forskningsministeren lægger op til, at der skal skabes en overordnet ramme for de statslige sektorforskningsinstitutioner, så de alle sikres et grundlag for tilstrækkelig langsigtet planlægning af deres egen forskning og opfylder forventningerne om, at deres forskningsresultater offentliggøres. Det kan ikke alene være en kvalitetsmålestok for os politikere i vores beslutningsgrundlag, det har også betydning internationalt.

Samtidig er det vigtigt, at der skabes en parallel stillingsstruktur og ansættelsesform imellem universitetsverdenen og sektorforskningsinstitutionerne. Det er en nødvendig forudsætning for at øge mobiliteten mellem de to forskningsverdener, men samtidig kan bedre planlægning og større offentlighed om forskningsresultaterne betyde øget mobilitet imellem de offentlige forskningsinstitutioner, erhvervslivet og den øvrige offentlige sektor.